

JULKISEN ALAN TYÖELÄKEOSAAJA

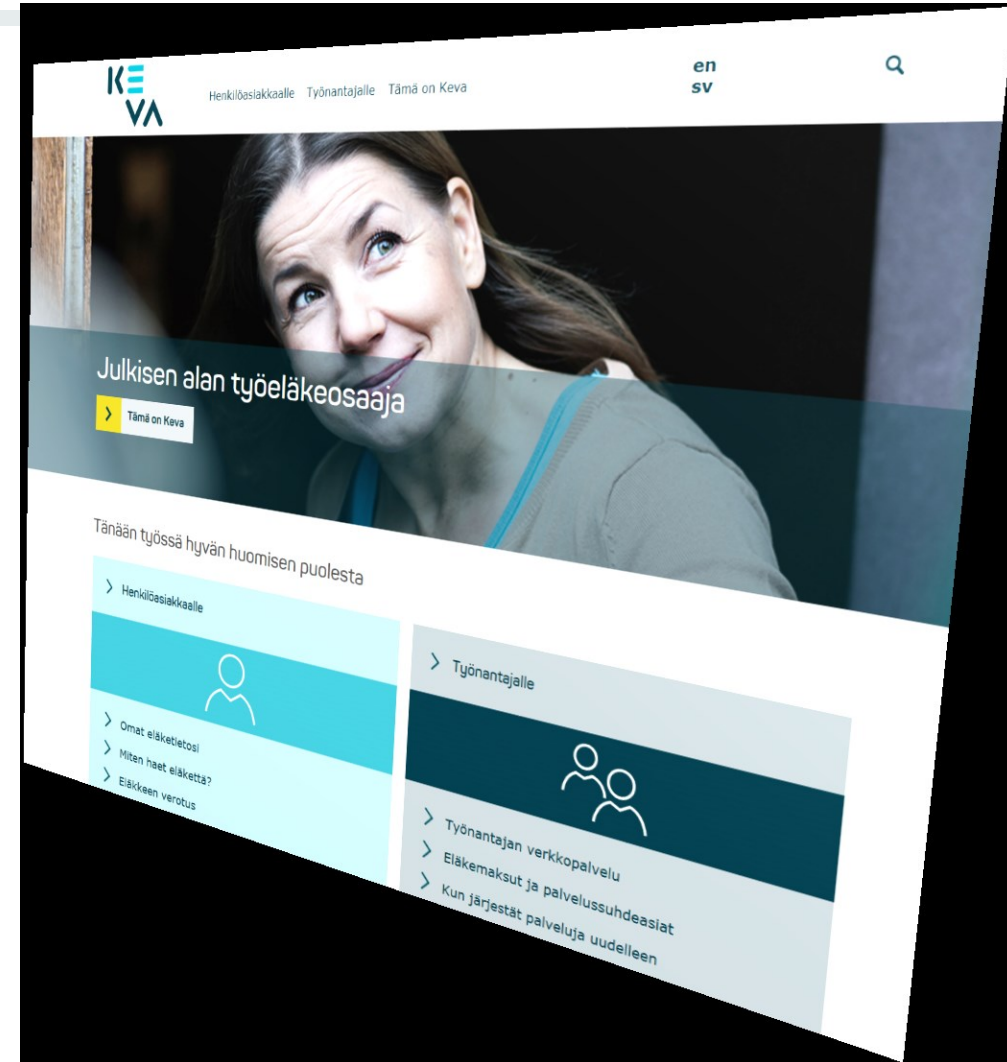
Eläkeinfo

Jaana Stenman

15.11.2017 Hyvinkään sairaala

-
- Tervetuloa
  - Eläkeikä – vanhuuseläke
  - Lisäeläkkeen säilyminen
  - Osittainen varhennettu vanhuuseläke
  - Työkyvyn heiketessä
  - Sote- ja maakuntaudistus Kevan näkökulmasta

- Tietoa eläkkeistä, Kevasta ja Kevan palveluista
  - tietosivut, ohjeet ja tukimateriaalit
  - uutiset, artikkelit, blogi
  - tilaisuudet ja tapahtumat
  - kolme kieliversiota: suomi-ruotsi-englanti
- Sähköiset verkkopalvelut
  - henkilöasiakkaiden Omat eläketietosi -palvelu
  - työnantajan verkkopalvelu
- Puhelinneuvonta ja ajanvaraus henkilökohtaiselle käynnille
  - suomenkielinen palvelulinja puh. 020 614 2837
  - ruotsinkielinen palvelulinja puh. 020 614 2868

- Yleisen vanhuuseläkeiän alaraja nousee nykyisestä 63 ikävuodesta asteittain v. 2018 lukien – korotus ei koske vuonna 1954 tai sitä ennen syntyneitä
  - korotus vähintään 3 kk - enintään 2 vuotta
- Julkisen alan henkilökohtaiset eläkeiät säilyvät vielä 1.1.2017 eläkeuudistuksen jälkeenkin – edellyttää yhdenjaksoista palvelua
- Ammatillinen eläkeikä nousee asteittain
  - aiempaan valintaan perustuva ammatillinen eläkeikä nousee asteittain vuodesta 2018 lukien
  - korotus vähintään 3 kk - enintään 2 vuotta
- Jos työ julkisella puolella on alkanut 1.1.1993 jälkeen, henkilön eläkeikä on ikäluokan alin eläkeikä

Vanhuuseläke 2017 alkaen

Syntymävuosi	Alin eläkeikä	Eläkkeen karttuminen päättyy
1954	63 v.	68 v.
1955	63 v. 3 kk	68 v.
1956	63 v. 6 kk	68 v.
1957	63 v. 9 kk	68 v.
1958	64 v.	69 v.
1959	64 v. 3 kk	69 v.
1960	64 v. 6 kk	69 v.
1961	64 v. 9 kk	69 v.
1962-1964	65 v.	70 v.
1965-	Vahvistetaan jatkossa	Vahvistetaan jatkossa

- Vuosina 1940 - 1959 syntyneellä työntekijällä on henkilökohtainen eläkeikä, jos palvelussuhde on alkanut ennen 1.1.1993 ja jatkuu eläkeikään saakka
- Lasketaan painotettuna päivän tarkkuudella 63 - 65 vuoden välille
  - vanhuuseläkeikä on sitä lähempänä 63 vuotta mitä enemmän työvuosia henkilöllä on ollut ennen vuotta 1995
- Vanhuuseläkkeelle jääminen ennen henkilökohtaisen eläkeiän täyttymistä aiheuttaa sen, että
  - oikeus lisäeläkeosuuteen menetetään (ennen vuotta 1995 karttui eläkettä 2,2 % vuodessa, tästä lisäeläkeosuus on 0,2 %)
  - karttuma ennen vuotta 1995 pienentyy 2 %:sta noin 1,8 %:iin vuodessa

Esimerkki lisäeläkkeen kertymisestä

- Lisäeläketurvaa on voinut kerryttää 0,2 % vuodessa aina **31.12.1994 saakka**
- Työntekijän oma työhistoria vaikuttaa sen suuruuteen

Työhistoriaa 15 v. ennen vuotta 1995;
Lisäturva on $15 \times 0,2 \%$, noin 2 400 e kuukausipalkalla
Lisäturva = 72 e/kk

- Peruseläke 2 % $\rightarrow$ 1,8 % vuodessa, jos jää eläkkeelle ennen 65 vuoden ikää
  - ei koske 1960 ja sen jälkeen syntyneitä

- Eläkeikä on perustunut ammattinimikkeeseen (esim. erilaiset hoitoalan tehtävät kunnalla)
- Kunnallisen eläkelain alaisessa palveluksessa on pitänyt olla jo 30.6.1989 – 1.7.1989 ja edelleen
- Jos henkilö on valinnut ammatillisen eläkeikäjärjestelmän, vanhuuseläkeikä lasketaan painotettuna ammatillisen eläkeiän ja 65 vuoden välille työskentelykuukausien suhteessa
- Työntekijän itsensä tekemä sitova valinta on pitänyt tehdä viimeistään vuonna 1996
  - valinta-aika oli v. 1989 - 1996
  - valinnalla mahdollistettiin **ammattillisen eläkeiän säilyttäminen**
- Alempi eläkeikä säilyy, mikäli palvelus jatkuu yhdenjaksoisena eläketapahtumaan saakka

Ammatillinen eläkeikä

- vuonna 2017 ei vielä muutoksia

Ammatillinen eläkeikä täyttyy nykysäännöin vuonna	Eläkeikä nousee
2018	+ 3 kk
2019	+ 6 kk
2020	+ 9 kk
2021	+ 1 v
2022	+ 1 v 3 kk
2023	+ 1 v 6 kk
2024	+ 1 v 9 kk
2025 ja sen jälkeen	+ 2 v

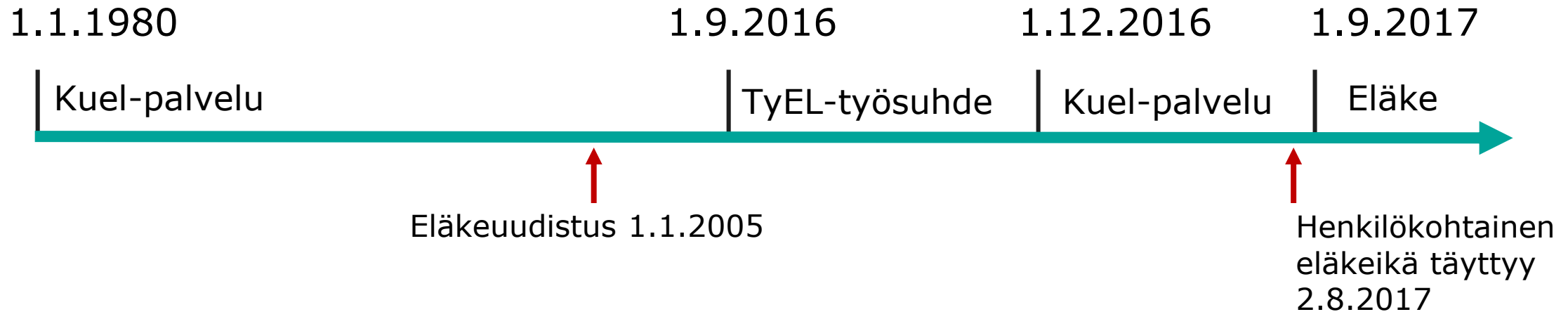
Lisäeläketurvan säilymisen edellytykset 2005 lähtien

- Palvelussuhde on yhdenjaksoinen 1.1.2005 lähtien henkilökohtaisen tai ammatillisen eläkeiän täyttämiseen saakka mikäli:
  - palveluksesta saadut ansiot yltävät jokaisena kalenterivuonna ennen eläketapahtumavuotta vähimmäismäärään, 8334 euroa (2017)
TAI
  - jos vähimmäisansioraja ei kaikkina vuosina täyty, eläke-edut kuitenkin säilyvät, jos henkilöllä on palvelussuhde voimassa koko ajan aina eläkeiän täyttämiseen saakka

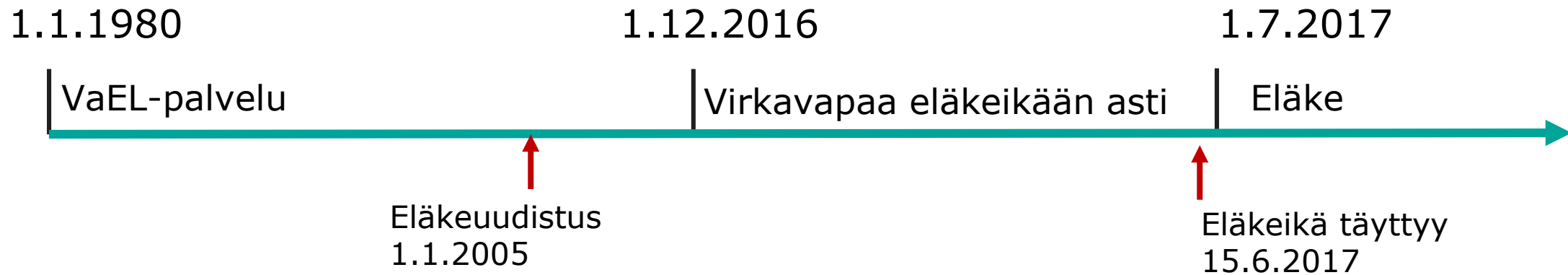
Lomautus ei yleensä katkaise palvelussuhdetta, irtisanominen katkaisee

Säilyykö lisäeläketurva?

- Lisäeläketurva säilyy, koska Kuel-ansioita ennen eläketapahtumavuotta 1.1.2005 – 31.12.16 vähintään 8334 e/kalenterivuosi (2017) (yhdenjaksoisuusvaatimus)
- Eläkeikä alle 65 v ja karttumat (ennen 1.1.95) 2,2 %

Säilyykö lisäeläketurva?

- Lisäeläketurva säilyy, koska palvelussuhde on voimassa eläkeikään asti (yhdenjaksoisuusvaatimus)
- Eläkeikä alle 65 v ja karttumat (ennen 1.1.95) 2,2 %

- Kun vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin ikäluokan alimmassa vanhuuseläkeiässä, kertynyttä työeläkettä korotetaan 0,4 % jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkkeen alkamista lykätään
  - myös, vaikka ammatillinen/henkilökohtainen eläkeikä korkeampi
  - ei työttömyysetuuksien ajalta
- Esimerkki
  - Vuonna 1955 syntyneen ikäluokan alin eläkeikä 63 v 3 kk
  - Kertynyt eläke 1500,00 e/kk (elinaikakerroin huomioitu)
  - Eläke haetaan maksuun 65 vuoden iässä
  - Lykkäyskorotusta eläkkeeseen $21 \text{ kk} \times 0,4 = 8,4 \%$
  - **Eläke lykkäyskorotettuna 65 vuoden iässä 1626,00 e/kk**

- Ikä, jossa ikäluokan alimmasta vanhuuseläkeiästä laskettu lykkäyskorotus on vähintään yhtä suuri kuin elinaikakertoimen aiheuttama vähennys
- Eläkelaitos antaa arvion tavoite-eläkeiästä noin viisi vuotta ennen ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää
- Vuonna 2017 Keva lähettää arvion vuosina 1954 – 1958 syntyneille
- Tavoite-eläkeiästä ei lähetetä arviota, jos ammatillinen eläkeikä/eroamisikä/sotilas

- Joustava mahdollisuus yhdistää työnteko ja osittainen eläke
- Alaikäraja aluksi 61 vuotta, vuodesta 2025 lähtien 62 vuotta
- Ei ansio- eikä työaikarajoituksia
- Työnantajan on ensisijaisesti järjestettävä työt niin, että osittaiselle vanhuuseläkkeelle siirtyvä voi halutessaan tehdä osa-aikatyötä (Työaikalaki 15 § 3 mom.)
  - perustuu työnantajan ja työntekijän sopimukseen
- Mikäli henkilö on jo täyttänyt ammatillisen eläkeikänsä, voi ove:n saada vasta kun ikäluokan alin yleinen eläkeikä on täyttynyt.
- Myönnettäessä ei voi saada muita omia työeläkkeitä, mutta ulkomaan eläke tai kertasuoritus eivät estä

- Maksuun 25 % tai 50 % kertyneestä eläkkeestä
  - Varhennusvähennys 0,4 % varhennuskuukautta kohti
    - varhennusaika lasketaan kunkin ikäluokan alimmasta vanhuuseläkeiästä
  - Jos osittainen vanhuuseläke alkaa ennen henkilökohtaista eläkeikää, julkisen alan vanhoihin parempiin kertymiin tehdään vähennys ajalta ennen vuotta 1995 (2,2 % vuodessa → 1,8 %)
  - Osittainen vanhuuseläke ei vaikuta työttömyysetuuksiin
  - Osittainen vanhuuseläke ei lakkaa
    - vakuutetulla kuitenkin halutessaan 3 kuukautta aikaa perua päätös
- Työkyvyttömyyseläke jää varhennusvähennyksen verran pysyvästi pienemmäksi

Esimerkki: Matti, osittainen vanhuuseläke

- Syntynyt 6.6.1956
- Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen 61 vuoden alaikäraja täyttyy vuonna 2017
- Yksityisiä työsuhteita vuosina 1978-1981
- Valtion palvelusta vuodesta 1982 alkaen
- Ansiotaso työuralla keskimäärin 2 800 e/kk
- Henkilökohtainen eläkeikä 64 v 4 kk täyttyy 6.10.2020 → vanhuuseläke 1.11.2020

Esimerkki: Matti, osittainen vanhuuseläke

Kertymät 31.12.2016 mennessä yhteensä 1 660 e/kk

Osittainen vanhuuseläke 50 % 830 e/kk
vähennys ennen 1995 kertyneeseen eläkkeeseen - 35 e/kk
varhennusvähennys - 95 e/kk
elinaikakerroin (=eläkkeen alkamisvuoden kerroin) - 35 e/kk

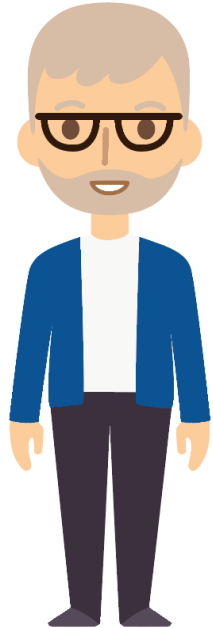
Osittainen vanhuuseläke 1.7.2017 665 e/kk

Matti työskentelee 50 % työajastaan eläkkeen rinnalla eläkeikänsä asti
arvio eläkkeestä 64 v 4 kk iässä, 1.11.2020 **1 680 e/kk**

Matti työskentelee eläkkeen rinnalla kokoaikatyössä eläkeikänsä asti
arvio eläkkeestä 64 v 4 kk iässä, 1.11.2020 **1 776 e/kk**

Matti jää vanhuuseläkkeelle kokoaikatyöstä eläkeikänsä (ei ole käyttänyt osittaista eläkettä)
arvio eläkkeestä 64 v 4 kk iässä, 1.11.2020 **1 970 e/kk**

Esimerkki: Matti syntynyt 1956, osittainen vanhuuseläke ikäluokan alimmassa eläkeiässä 63 v 6 kk

Kertymät 31.12.2019 mennessä yhteensä 1 786 e/kk

Osittainen vanhuuseläke 50 % 893 e/kk

- vähennys ennen 1995 kertyneeseen eläkkeeseen - 35 e/kk
- elinaikakerroin - 43 e/kk
- ei varhennusvähennystä

Osittainen vanhuuseläke 1.1.2020 815 e/kk

Ammatillinen
kuntoutus

Osatyökyvyttömyyseläke

Täysi työkyvyttömyyseläke
Työuraeläke 1.2.2018 alkaen

Työkyky arvioidaan yli 60-vuotiaalle lievemmin perustein

Työeläkekuntoutuksen tavoitteena on auttaa osatyökykyisen työntekijän työssä jatkamista
Kenelle?

- Ennen ikäluokan alinta eläkeikää
- Työkyvyttömyyseläkkeen uhka
- Työansioita edeltävältä 5 vuodelta yhteensä **34 910,29** euroa (vuoden 2017 tasossa)
- Ammatillinen kuntoutus tarkoituksenmukaista
- Taustalla **ei ole** työtapaturmaa, liikennevahinkoa tai ammattitautia

Mitä?

- Työkokeiluja
- Koulutusta
- Elinkeinotukea
- Kuntoutussuunnitelman laadintaan tarvittavia palveluja

- Voi hakea kokoaikatyössä ollessa
- Tarvitaan lääkärin B-lausunto
- Työntajankuvaus suositeltava
- Työkyky alentunut vähintään 2/5 osaa
- Ennakkopäätös voimassa 9 kuukautta
- Ansiot eläkkeen aikana enintään 60 % vakiintuneesta kokoaikatyön ansiosta
- Määrä aina puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä
- Osatyökyvyttömyyseläkkeen rinnalla työsuhteen jatkumista ei edellytetä
  - voi olla työttömänä työnhakijana ja saada soviteltua päivärahaa

Esimerkki 1: Työskentely osatyökyvyttömyyseläkkeen rinnalla

1.3.2015

Osatyökyvyttömyyseläke

1.1.2017

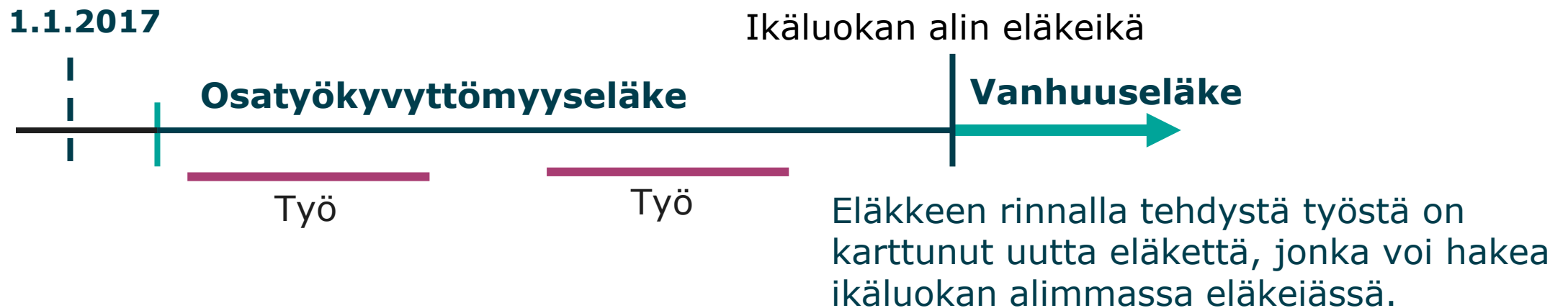
63 v. vanhuuseläke

Eläkkeen rinnalla tehdystä työstä on kertynyt uutta eläkettä, joka haetaan työn päättyttyä.

Esimerkki 2: osatyökyvyttömyyseläke alkaa 1.2.2017 tai sen jälkeen

- Tuleva aika lasketaan ikäluokan alimpaan vanhuuseläkeikään
- Muuttuu ikäluokan alimmassa eläkeiässä vanhuuseläkkeeksi
- Eläkkeen aikana karttuneen eläkkeen saa maksuun aikaisintaan ikäluokan alimmassa eläkeiässä tai tämän jälkeen työn päätyttyä
- Työssä voi jatkaa ikäluokan pääteikään saakka

- Alaikäraja on 63 vuotta
- Aikaisintaan 1.2.2018
- Edellyttää 38 vuoden työuraa, joka on tehty rasittavassa ja kuluttavassa työssä

- Työkyvyn arviointi
  - työkyky on sairauden, vian tai vamman vuoksi heikentynyt (lääkärin B-lausunto)
  - mahdollisuus jatkaa työssä on pysyvästi heikentynyt
  - ei edellytä vuoden yhtäjaksoista työkyvyttömyyttä
  - arviointi lievempää kuin 60-vuotiailla työkyvyttömyyseläkkeiden hakijoilla
  - työ jatkuu tai sen päättymisestä on enintään vuosi

- Työuraeläkkeen ennakkopäätöstä voi jo hakea Kevan sähköisen hakemispalvelun kautta
- Ennakkopäätös on voimassa 6 kuukautta
- Tarvitaan työnantajan lausunto hakijan työn sisällöstä (lomake löytyy Keva.fi-sivuilta ja hakemispalvelusta)

- Työuraeläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi ikäluokan alimmassa vanhuuseläkeiässä

Mikä on Omat eläketietosi -palvelu?

[Etusivu](#)

[Omat asiakirjat](#)

[Tee hakemus](#)

[Eläkelaskurit](#)

[Työeläkeote](#)

[Omat viestit](#)

[Valitse asiointikieli](#)

[Tilaa ilmoitus](#)

Tilaa ilmoitus ja saat tiedon heti, kun sinulle on postia Omat eläketietosi -palvelussa. Voit tehdä sen [Tilaa ilmoitus -sivulla](#).

Katso eläkeikäsi ja laske eläkkeesi määrä tämän hetkisen tilanteesi mukaan

[Vanhuuseläkelaskuri](#) >
[Työkyvyttömyyseläkelaskuri](#) >
[Osittainen varhennettu vanhuuseläke-laskuri](#) >

Työeläkeote

[Katso karttuneen eläkkeen määrä](#) >
[Ilmoita virheestä ja puutteista työsuhdetiedoissasi](#) >

Eläkkeen hakeminen

[Eläkkeen hakeminen](#) >

- Eläkettä haetaan noin kaksi kuukautta ennen eläkkeen alkamista
  - verkossa www.keva.fi/elaketietosi
  - paperisella eläkehakemuslomakkeella
- Vanhuuseläkkeellä tehty työ kerryttää uutta eläkettä. Saa maksuun hakemuksesta 68 vuoden iässä

Vanhuuseläkkeen saaminen edellyttää palvelussuhteen päättymistä.

- Eläkkeiden säännöllinen maksupäivä
  - Kunnan eläkkeet: kuukauden 3. arkipäivä
- Hakemuksessa ilmoitetulle pankkitilille
  - pankkitilin muutos www.keva.fi/elaketietosi
- Vero.fi-sivuilla laskurit, jolla voi arvioida veron määrää jo ennen eläkkeen hakemista

Eläkeasiat sote- ja maakuntaudistuksessa

Säilyykö kunta-alan henkilöstön lisäeläketurva uudistuksessa?

- Lakiluonnosten mukaan maakunnat tulevat lain perusteella Kevan jäsenyhteisöiksi ja niihin siirtyvän henkilöstön lisäeläke-etuudet säilyvät
- Edellytyksenä etuuksien säilymiselle on työn jatkuminen yhdenjaksoisesti Kevan jäsenyhteisön palveluksessa, kuten nykyisinkin
- Maakuntakonsernin yhtiöihin siirtyvällä henkilöstöllä lakisääteinen lisäeläketurva säilyy, jos yhtiö hoitaa työeläkevakuuttamisen Kevassa
- Jos yhtiö hoitaa eläkevakuuttamisen TyEL-yhtiössä, henkilöstö menettää lakisääteisen lisäeläketurvan
- Maakunnan yhtiöiden tulee kuitenkin siirtymäajan turvata etuudet lisäeläkevakuutuksella. Edellytyksenä etuuksien säilymiselle on yhdenjaksoinen työsuhde yhtiön palveluksessa
  - maakunnan **vuoden xxxx** jälkeen tekemissä yhtiöittämisissä lakisääteistä lisäeläketurvan suojaamisen velvoitetta ei ole

---

Kiitos osallistumisesta!